

Hoofdstuk 16.

Ernstige opwekking om de Heere Jezus Christus de Gekruiste steeds voor ogen te hebben, en aan Zijn bitter lijden te gedenken.

Aangezien het er dan zo voorstaat met deze Mens, en (zoals nu bleek), daarin te zien zijn alle verborgenheden van het koninkrijk der hemelen: daarom moeten wij dan ook onszelf „deze Mens" voorstellen tot bewaring van onze devotie: niet in (de vorm van) een houten, stenen of zilveren crucifix, maar zoals Hij ons wordt voorgesteld in het Woord des Heeren en in de heilige Evangeliën. Zo moeten wij deze Mens met de ogen van het hart aanschouwen, daarover houdende het licht van Gods Woord.

Het pleegt de mens zo te vergaan, dat, zodra hij wakker wordt, hem iets, waarnaar zijn hart hunkert, te binnen valt en voor ogen is. Maar wij christenen, die door onze christelijke belijdenis laten verluiden, dat wij nergens anders in willen roemen dan in het kruis van Christus, Gal. 6, 15, behoorden met reden ons daaraan te wennen, dat deze Mens, nl. de Heere: Jezus Christus de Gekruiste ons elke morgen 't allereerst in de geest kwam en voor ogen was, om in Hem, als in een kort begrip van alle waardevolle dingen Gods, bij onszelf de gedachtenis aan de goddelijke dingen te vernieuwen, opdat wij daardoor al meer en meer aan de wereld gekruist mochten worden, en de wereld aan ons; en dus opgetrokken worden, om de dingen van Christus, die toch verre, verre de belangrijkste zijn, ook boven al te behartigen.

Velen hebben de gewoonte, om elke morgen hun gezicht te zien in een spiegel, om na te gaan, hoe het eruit ziet. Wij christenen dienen veel meer er onszelf aan te wennen om elke morgen onszelf en de ganse aangelegenheid van onze ziel en van de dingen Gods, die onze ziel het meest raken, te aan schouwen in deze Mens, in de gekruiste Christus, zoals wij nu Hem hierboven ons hebben voorgesteld uit het Woord des Heeren, Gal. 3:2. Dat wij dan dikwijls in deze spiegel mogen kijken, dan zullen wij daardoor tot in de hemel, tot in de hel, en tot in de boezem Gods kijken. Wij zullen daarin de diepten Gods komen te zien, alle verborgenheden, alle heimelikheden van Gods koninkrijk, al de geheimen van onze zaligheid. Laten wij dit alle dagen doen, dan zullen wij elke dag deze dingen vers en levendig voor onze ogen zien tot onuitsprekelijke opwekking van de ware godzaligheid in ons.

Zo moeten wij ook niet menen, dat het denken aan het bittere lijden van Christus, niet goed te pas komt, dan uitsluitend, zoals de bijgelovige mensen beweren, op de Goede Vrijdag, en dat dus de prediking van Christus' kruis misplaatst is, wanneer zij op een andere tijd valt, dan in de Vasten. Nee, voor de ware christenen (die hun belijdenis willen waarmaken, dat zij namelijk niet willen roemen dan in het kruis van Christus), is elke dag die uit het Oosten aanbreekt, hun Goede Vrijdag, herinnert elke dag hen eraan, om aan Christus' passie te denken, en om in hen de herinnering aan Zijn bitter lijden te vernieuwen, en dat zeer terecht. Want zoals de kracht van Christus' lijden, dat eenmaal aan het kruishout volbracht is, altijd en eeuwig voortduurt en zich dagelijks uitbreidt tot onze troost, zo moeten wij toch ook met reden de gedachtenis aan Christus' lijden altoos gedenken, en dagelijks in ons vernieuwen en verversen, mits wij ons spiegelen — zoals al gezegd is — in de gekruiste Christus.

Dit was de praktijk en beoefening van Paulus, die van zichzelf getuigt, dat hij altoos de doding van de Heere Christus in zijn lichaam omdroeg, en dus gedurig daaraan gedacht, opdat ook het leven van de Heere Jezus in zijn sterfelijk vlees zou ge openbaard worden, 2 Kor. 4:10v.

En wij moeten dit des te eerder doen en des te ijveriger betrachten, aangezien het er met dit crucifix, dat wij uit het Woord des Heeren levendig u hebben trachten af te schilderen, alzo voorstaat, dat het (zoals de Apostel in genoemde plaats dat voldoende aanduidt, 2 Kor. 4:10v), een zonderlinge en wonderlijke kracht bezit, om allen die het degelijk en goed aanschouwen, te veranderen naar Zijn eigen beeld en gelijkenis, zodat wie zich er heiliglijk aan wennen zal om de Mens, nl. de Heere: Jezus Christus de Gekruiste, dagelijks terdege te aan schouwen door heilige overdenkingen en meditatie, die zal daardoor een heimelijke kracht naar zich toe halen, en van de Heere Jezus trekken tot vergeving van zijn zonden, tot genezing van zijn gebreken en zal dus al meer en meer aan het beeld van Gods Zoon gelijkvormig gemaakt worden; en zal ook werkelijk (evenals de Heere Christus) gekruisigd zijn aan de wereld, en de wereld aan hem, Gal. 6:15; zodat hij ook meer en meer gesterkt zal worden, om het leven van Christus in zijn sterfelijke lichaam uit te drukken, en een zeer vroom en god zalig leven te leiden. Want zo spreekt de Apostel krachtens eigen ondervinding van deze zaak: „Wij allen met ongedekt aangezicht, de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aan schouwende, worden naar dat beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest", 2 Kor. 3:18.

Indien er ergens een beeld of gelijkenis van een grootmachtig vorst of potentaat te zien was, dat zulk een virtus¹ en kracht bezat, dat allen die dat dagelijks kwamen aanschouwen, daar door meer en meer werden aangetrokken tot die heerlijkheid en voortreffelijkheid, welke die vorst en potentaat bezat, en dat zij door het aanschouwen van zijn beeld, al meer en meer deel en gemeenschap ontvingen aan al zijn goederen en heerlijkheden: hoe begerig zou een ieder zijn, om dat beeld te aanschouwen; hoe ijverig zou iedereen zich dagelijks daarbij weren, die maar kon, om dat ook te zien!

¹ Eigenlijk een Latijns woord, dat (genade-)kracht betekent.

Vooraf, als het inderdaad bevonden werd, dat wie al meer en meer ijverig was om dat beeld te bezien, werkelijk ook meer en meer gezegend werden in aardse dingen en tot voortreffelijke staat en ambten geraakten, in overeenstemming met de heerlijkheid van de vorst zelf. Welnu, ziet!, zo staat het ervoor met het beeld van de gekruiste Christus, dat, wie het dikwijls en terdege aanziet, daardoor meer en meer veranderd wordt naar dat beeld. Deze kracht en virtus geeft de Heere Christus aan al degenen, die de Heere Christus de Gekruiste, hun op levendige wijze voor ogen geschilderd in Zijn heilig Woord, met passende eerbied (devotie) aanschouwen; zoals de ervaring dat onweersprekelijk leert.

Want men constateert dagelijks dat allen die zich 't meest bezig houden met het overdenken van het bittere lijden en sterven van onze Heere Jezus Christus, ja, die er 't meest mee op hebben om met de ogen des geloofs de Mens, de Heere Jezus Christus de Gekruiste te aanschouwen, — zoals Hij ons in de evangeliën en in de prediking van Gods Woord

afgeschilderd wordt — werkelijk 't aller-christelijkst en godzaligst leven, 't allermeest de wereld afsterven, 't allermeest gekruist zijn aan de wereld, en de wereld aan hen, allermeest in hun leven ook laten zien en uitdrukken de gedaante, het wezen, de gelijkenis, het beeld en levenswijze en doen van onze Heere Jezus Christus.

En daarom is het toch wel heel erg te betreuren, dat onder de naamchristenen er nog zoveel gevonden worden, die dit na laten; ja, die zich niet eens serieus bezig houden — ik zeg niet: dagelijks, maar — nauwelijks eenmaal per week of per maand, om op ernstige wijze het bittere lijden van de Heere Christus te overdenken. De mensen woelen maar raak, van de ene dag in de andere, jaar in jaar uit, en laten zich geheel met — ik weet niet welke — ijdele nietige vergankelijke beuzelingen van deze wereld in beslag nemen, die hun niet te stude kunnen komen in een tijd van nood of in de ure des doods, wanneer zij het meest hulp en troost zullen behoeven, en de Heere: Jezus Christus de Gekruiste wordt vergeten; naar Hem ziet bijna niemand eens om. En terwijl de Zoon van God de moeite nam om uit de schoot van Zijn Vader in deze nederste delen der aarde te komen, om door Zijn bitter lijden en sterven onze zaligheid te bewerken: daar blijken nu vele naamchristenen, die zich er ook op beroemen dat zij alleen door het kruis van Christus ver wachten zalig en behouden te zullen worden, zo totaal onbesuisd en ondankbaar, dat zij inmiddels tijdens hun levensloop nooit eens de moeite nemen om deze Mens goed te aan schouwen, en Zijn bitter lijden te overwegen of aan Zijn passie te denken. Zodat ook veel naamchristenen metterdaad en in de praktijk zich alzo tegenover de Heere gedragen, als de boze Joden deden, die hun gezicht voor Hem verborgen en zich niet eens verwaardigden Hem te willen aanzien, zoals de profeet klaagt, Jes. 53:1. Ja, vele naamchristenen maken het zo (bont), dat hetgeen de apostel Petrus eens ten onrechte uit vleselijke zwakheid sprak, nl. dat hij deze Mens niet kende, Matth:26, 72: zij naar waarheid, ten gevolge van grove onachtzaamheid, moeten zeggen en belijden, dat zij namelijk deze Mens, dat is: de Heere Jezus Christus de Gekruisigde niet kennen, dat zij niet weten vanwaar Hij is, ja dat zij totaal niets met Hem van doen of te maken hebben.

Zie, zo gaat 't nu echt onder de naamchristenen toe. Er is bij velen geen onderscheiden kennis of wetenschap van deze Mens, de Heere: Jezus Christus, de Gekruisigde, te vinden. Ze kunnen er wel eens wat van gehoord hebben, zoals Herodes, Luk. 23, 8, maar de grondige kennis van Hem hebben zij nog niet vernomen. Ze zien Hem nog slechts zo aan, als vele roomsen hun crucifix¹ bekijken.

¹ kruisbeeld

Ze zien Hem aan als iemand, van Wie ze wel iets groots gehoord hebben, maar wat het is — behalve dat men zegt, dat Hij voor hen stierf — daar weten ze niets van. Zo gaat het ertoe, maar voorzeker, zo behoorde het niet toe te gaan. Het behoort daar immers heel anders toe te gaan. Wij christenen behoorden toch immers sinds lang deze Mens, nl. de Heere: Jezus Christus de Gekruiste, zo goed te hebben leren kennen, dat, zoals Hij een kort compendium¹ en samenvatting is van de ganse aangelegenheid van de mens, zoals die staat, stond en staan zal voor God, wij door het ijverig letten op deze aangelegenheid van de Heere Jezus, de hele zaak van de mens zouden leren verstaan; althans, dat wij die dingen op grond van de gekruiste

Christus tenminste goed geleerd zouden hebben, die hoogst nodig zijn te weten tot ons behoud en zaligheid, en toch allerlevendigst en met grote bewogenheid van een ieder onzer kunnen geleerd worden door aan de zaak van de Mens, nl. van onze Heere: Christus de Gekruisigde, nauwkeurig en recht aandacht te besteden.

¹ Kort begrip, samenvatting.